

Reglugerð um notendastýrða persónulega aðstoð (NPA).

Málstofa I Tímamót í velferðarþjónustu

8. nóvember 2018

Þór Garðar Þórarinsson
sérfræðingur í velferðarráðuneytinu

- Helstu atriði:
 - Umgjörð
 - Ferill umsóknar
 - Samspil samningsforma
 - Einstaka greinar reglugerðar
 - Mismunandi samningsform

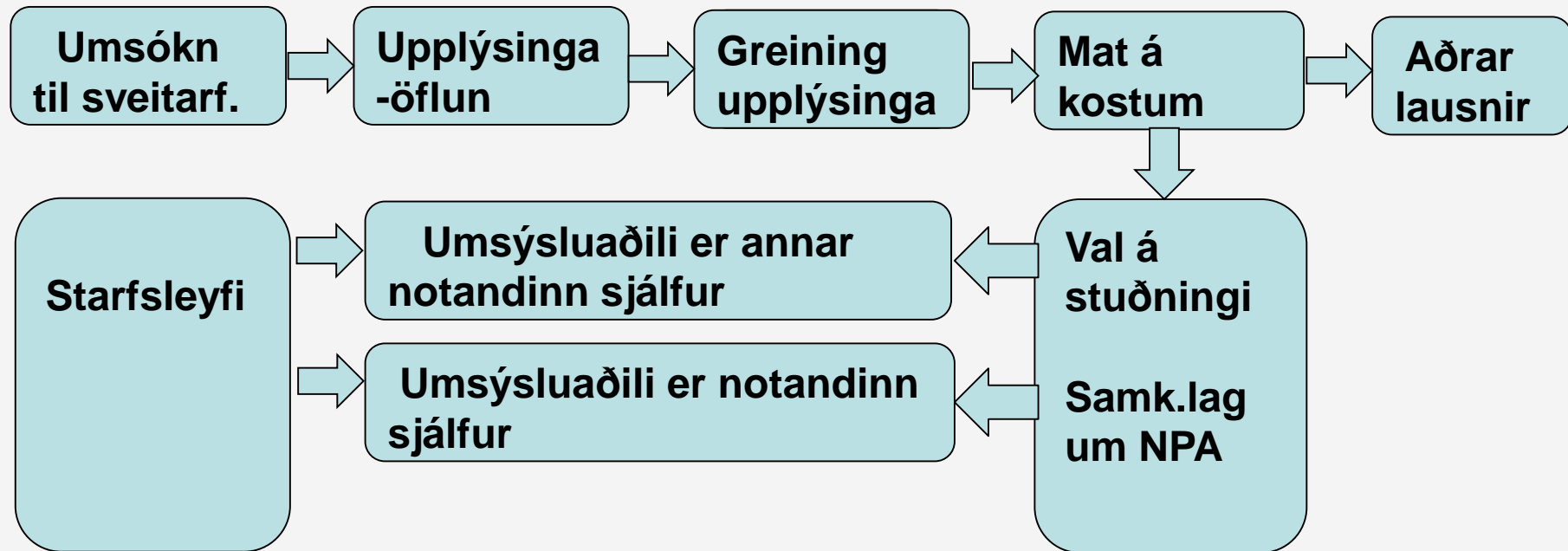

- » Tengsl laga og reglugerða við handbók, leiðbeiningar og reglur

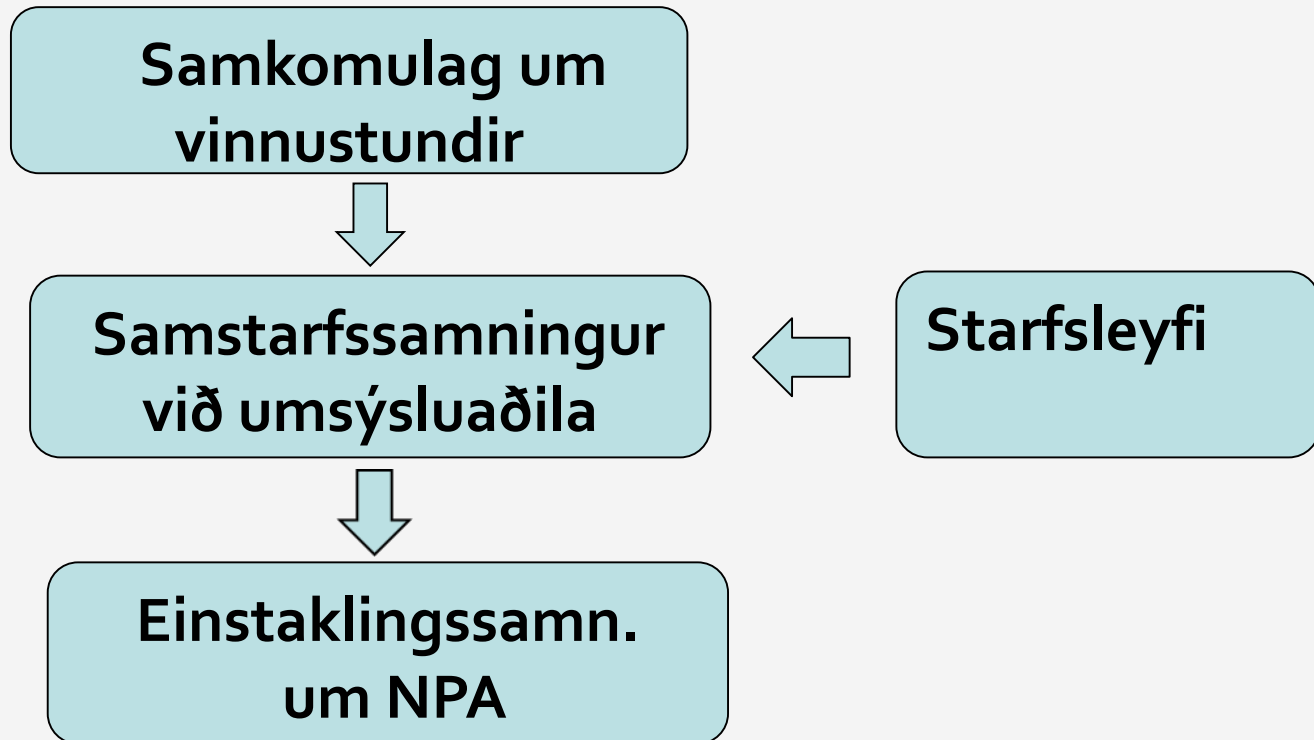
Ferill umsóknar

» Frá umsókn til NPA. (Drög)

Samningsform

» Samningsform NPA.

Reglugerð um NPA

- Kaflar reglugerðar (ath. eru enn þá drög)
 - I. Gildissvið, markmið og skilgreiningar
 - II. Meðferð umsókna, skipulag og framkvæmd
 - III. Ráðning aðstoðarfólks og starfsumhverfi
 - IV. Umsýsla NPA
 - V. Fjárhagsleg framkvæmd
 - VI. Fyrirkomulag samninga.
 - Ákvæði til bráðabirgða.

Samningsform

- » **1. gr.**
- » **Gildissvið.**
- » Reglugerð þessi tekur til framkvæmdar notendastýrðrar persónulegrar aðstoðar (hér eftir NPA) skv. 11. gr. laga nr. 38/2018, um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir.

Reglugerð um NPA

- 2 gr.
- **Markmið.**
- Markmið reglugerðar þessarar er að stuðla að og **tryggja sjálfstætt líf fatlaðs fólks** og lýsa grunnþáttum NPA, þ.e. skipulagi og útfærslu, hlutverki og ábyrgð, eftirfylgd og kostnaðarhlutdeild aðila.

Reglugerð um NPA

- 3. gr.
- **Ábyrgð.**
- Sveitarfélög bera ábyrgð á gerð og framkvæmd NPA-samninga, sbr. 5.gr og 6.gr. laga nr. 38/2018, óháð því hvernig aðstoð er skipulögð og hver ber ábyrgð sem umsýsluaðili.

- 4. gr.
- Skilgreiningar.
 - Aðstoðarverkstjórnandi
 - Einstaklingssamningur um NPA
 - Framlag vegna launakostnaðar
 - Framlag vegna umsýslu
 - Framlag vegna starfsmannakostnaðar
 - Notandi/verkstjórnandi
 - Samkomulag um vinnustundir
 - Samstarfssamningur sveitarfélags og umsýsluaðila
 - Umsýsluaðili

- » 5. gr.
- » *Samkomulag um vinnustundir.*
- » Þegar mat á stuðningsþörf liggur fyrir samkvæmt reglum hlutaðeigandi sveitarfélags gera notandi og sveitarfélag með sér **skriflegt samkomulag um kostnað og fjölda vinnustunda** er nota skal til að ráða aðstoðarfólk. Samkomulagið skal innihalda **fjölda vinnustunda á mánuði**.
- » Samkomulag er byggt á **mati á þörf notanda** fyrir nauðsynlegan stuðning til að geta lifað innihaldsríku sjálfstæðu lífi með fullri þátttöku óháð fötlun.
- » Sé notandi ósammála niðurstöðum mats á stuðningsþörf eða fjölda vinnustunda getur notandi **kært niðurstöðuna** til úrskurðarnefndar velferðarmála skv. 35. gr. laga nr. 38/2018. **Aðstoð getur þó hafist á grundvelli** á grundvelli ákvörðunar sveitarfélags um fjölda vinnustunda þó að kærufjerli sé í gangi.

- » 6. gr.
- » **Val á umsýsluaðila.**
- » Á grundvelli samkomulags um vinnustundir getur **notandi valið að semja við þann umsýsluaðila** sem hann kýs eða sjá sjálfur um umsýsluna. Skilyrði þess að hann geti sjálfur séð um umsýslu er að hann hafi gilt starfsleyfi skv. 7. gr. laga nr. 38/2018.

- » 7. gr.
- » **Einstaklingssamningur um NPA.**
- » Sveitarfélag, notandi og umsýsluaðili, sé notandi ekki sjálfur umsýsluaðili, gera með sér samning sem tekur til samskipta og samstarfs milli sveitarfélags og notanda varðandi framkvæmd NPA. Ef notandi á rétt á einstaklingsbundinni þjónustuáætlun skv. 12. gr. laga nr. 38/2018, skal hún fylgja með samningi samkvæmt þessari grein.
- » **Samkomulag um vinnustundir, sbr. 5. gr., einstaklingssamningur um NPA og samstarfssamningur um umsýslu NPA milli sveitarfélags og umsýsluaðila, sbr. 12 eða 13. gr., skulu liggja fyrir áður en NPA hefst.**
- » Einstaklingssamningar eru tímabundnir, með endurskoðunar- og uppsagnarákvæðum.

- » **8. gr.**
- » **Leit að aðstoðarfólki.**
- » Notanda standa til boða þrjár leiðir við ráðningu aðstoðarfólks:
- » Að leita til umsýsluaðila sem auglýsir eftir aðstoðarfólki fyrir hönd notanda og annast umsýslu og starfsmannahald á grundvelli einstaklingssamnings um NPA. Aðstoðarfólk eru á launaskrá hjá þeim umsýsluaðila.
- » Að leita sjálfur að aðstoðarfólki hafi hann til þess starfsleyfi. Notandinn ræður sjálfur aðstoðarfólk á grundvelli einstaklingssamning um notendastýrða persónulega aðstoð og annast umsýslu vegna hans.
- » Að óska eftir því að sveitarfélag annist umsýslu aðstoðarinnar að hluta eða öllu leyti. Í slíkum tilvikum fellur umsýsluhluti samkomulagsins um vinnustundir til sveitarfélagsins.

- » **9. gr.**
- » **Ábyrgð ráðningar og hlutverk aðstoðarfólks.**
- » Ráðning aðstoðarfólks er á ábyrgð umsýsluaðila í samstarfi við notanda. Notanda og umsýsluaðila ber við ráðningu aðstoðarfólks að fara samkvæmt lögum um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, nr. 46/1980, sem og þeim kjarasamningum sem gilda hverju sinni.
- » **Starfslýsing** skal byggð á einstaklingssamningi um NPA, sbr. 7. gr. og skal fylgja ráðningasamningi.

Reglugerð um NPA

» 10. gr.

» Verkstjórn og aðstoðarverkstjórn.

- » Notandinn er ætíð verkstjórnandi við framkvæmd aðstoðarinnar og stýrir því hvernig aðstoðin er skipulögð, hvaða aðstoð er veitt, hvenær hún fer fram, hvar hún fer fram og hver veitir hana.
- » Sé það niðurstaða sveitarfélags og notanda að hann þurfi sérstakan stuðning til þess að sinna verkstjórnarhlutverki sínu með ábyrgum hætti getur þurft að ráða einhvern úr hópi aðstoðarfólks til að annast aðstoðarverkstjórn. Aðstoðarverkstjórnandi ber, í umboði notanda, alla jafna faglega ábyrgð á verkstjórninni, þ.e. að skipulag hennar sé fullnægjandi, starfsfólk starfi samkvæmt skýru verklagi og fái leiðbeiningar um störf sín og starfsskilyrði séu góð.
- » Aðstoðarverkst. er einnig ætlað að tryggja að vilji notandans endurspeglist í öllum ákvörðunum sem lúta að framkvæmd aðstoðarinnar, svo sem við val á starfsfólki og skipulagi á vinnu þess, í samræmi við hugmyndafræðina um sjálfstætt líf.

Reglugerð um NPA

- » **11. gr.**
- » **Fræðsla.**
- » Velferðarráðuneytið skipuleggur, í samstarfi við notendur, aðstoðarfólk, stéttarfélag, fræðslusjóði stéttarfélaga, sveitarfélög og hagsmunasamtök fatlaðs fólks, regluleg grunnnámskeið fyrir þá sem starfa við NPA. Til viðbótar grunnnámskeiðum eru haldin regluleg framhalds- og endurmenntunarnámskeið fyrir notendur, aðstoðarverkstjórnendur, aðstoðarfólk og umsýsluaðila.
- » Námskeiðunum er ætlað að styrkja alla þætti þjónustunnar og valdefla notendur til að vera virkir verkstjórnendur í eigin lífi.
- » Notandi / verkstjórnandi með NPA, aðstoðarfólk og aðstoðarverkstjórnendur skulu sækja grunnnámskeið og framhaldsnámskeið skv. 1. mgr. um leið og kostur er eftir að umsókn um NPA hefur verið samþykkt eða aðstoðarfólk er ráðið til starfa.

- » **12. gr.**
- » **Hlutverk og skyldur umsýsluaðila**
- » Sveitarfélag og umsýsluaðili sé hann ekki sjálfur notandi skulu gera með sér **samstarfssamning** um samskipti og samstarf við framkvæmd NPA.
- » **13. gr.**
- » **Hlutverk og skyldur umsýsluaðila þegar þeir eru sjálfir notendur**
- » Sveitarfélag og notandi sé hann umsýsluaðili með **gilt starfsleyfi** skulu gera með sér samstarfssamning um samskipti og samstarf við framkvæmd NPA.

Reglugerð um NPA

- » **14. gr.**
- » **Skilyrði samstarfssamnings**
- » Hver sá sem starfar við umsýslu NPA á grundvelli samstarfssamnings skal hafa gilt starfsleyfi sem útgefið er af velferðarferðarráðuneytinu. Gildir það hvort heldur sem einstaklingur eða einstaklingar hafi það að markmiði að starfrækja aðstoðina fyrir sjálfa sig, aðra eða hvort um er að ræða fyrirtæki, sjálfseignarstofnun eða aðra starfsemi.
- » Umsýsluaðili skal hafa **sótt grunnnámskeið um NPA** og sérstakt námskeið fyrir umsýsluaðila, áður en þeir hefja þjónustuna, þar sem m.a. skal farið yfir réttindi starfsmanna, skil á launagreiðslum og launatengdum gjöldum, vinnuvernd og annað sem tengist vinnuveitendahlutverki þeirra.

Reglugerð um NPA

- » **15. gr.**
- » **Almennt.**
- » Kostnaður vegna heildarvinnutímafjölda sem fram kemur í einstaklingssamningi um NPA skal **skiptast á milli sveitarfélags og ríkisins skv. samkomulagi þar um.**
- » Sveitarfélag metur í samráði við notanda kostnað vegna vinnuframlags aðstoðarfólks við aðstoðarverkstjórn. Þessi kostnaður skal vera sérstaklega skilgreindur og leggst þá við þann heildarkostnað sem fyrr hefur verið reiknaður og skiptist hann á milli sveitarfélags (75%) og ríkis (25%).

» **16. gr.**

» **Launakostnaður.**

» Framlagi til launakostnaðar er ætlað að standa undir launum og launatengdum gjöldum aðstoðarfólks og skal framlagið taka mið af kjörum aðstoðarfólks samkvæmt gildandi kjarasamningum hverju sinni. Framlagi til launakostnaðar skal haldið aðgreindu frá framlagi til starfsmannakostnaðar og framlagi til umsýslu.

» **17. gr.**

» **Starfsmannakostnaður.**

» Framlag til starfsmannakostnaðar nýtir notandi til þess að standa undir kostnaði sem tengist því að hafa aðstoðarfólk í vinnu og að aðstoðarfólk fylgi notanda í daglegu lífi. Að meginreglu skal starfsmannakostnaði ráðstafað af notanda. Framlagi til starfsmannakostnaðar skal haldið aðgreindu frá öðru framlagi til NPA-samnings.

Reglugerð um NPA

- » **18 gr.**
- » **Umsýslukostnaður.**
- » Umsýslukostnaður er framlag til að standa undir kostnaði við umsýslu með samningi, launabókhaldi, starfsmannamálum, fræðslu og öðru sem við kemur umsýslunni.
- » Umsýsluaðila ber á grundvelli samstarfssamnings að skila sveitarfélagi sínu staðfestu afrit af skattframtali sínu eða ársreikningi þar sem fram kemur yfirlit yfir ráðstöfun umsýslukostnaðar.
- »

Reglugerð um NPA

- » **19. gr.**
- » **Kostnaður vegna þjálfunar notanda, aðstoðarfólks, aðstoðarverkstjórnanda og umsýsluaðila.**
- » Kostnaður við grunnnámskeið og framhaldsnámskeið fyrir notendur, aðstoðarfólk og aðstoðarverkstjórnendur í aðdraganda einstaklingssamnings skv. 7. gr. skal greiddur af umsýslukostnaði hvers NPA samnings. Velferðarráðuneytið skal þó á innleiðingartímabili NPA til ársins 2022 greiða helming kostnaðarins.
- » Kostnaður vegna greiðslu vinnustunda til aðstoðarfólks á meðan á námi stendur skal vera hluti samkomulags sveitarfélags og notanda um vinnustundir.
- » Kostnaður vegna námskeiða fyrir umsýsluaðila skal greiddur af velferðarráðuneytinu.

Reglugerð um NPA

- » **20. gr.**
- » **Kostnaður vegna langtímaveikinda aðstoðarfólks.**
- » Þegar sveitarfélag og notandi hafa komist að samkomulagi um heildarfjölda vinnustunda skal sveitarfélag reikna til viðbótar 2% af hlutdeild samkomulagsins sem lagt inn í Jöfnunarsjóð sveitarfélaga. Jöfnunarsjóður greiðir síðan úr sjóðnum á grundvelli framlaga til þess að standa straum af viðbótarútgjöldum vegna langtímaveikinda aðstoðarfólks.

Reglugerð um NPA

- » **23. gr.**
- » **Endurnýjun samninga.**
- » Samningsaðilar skulu a.m.k. á 12 mánaða fresti gera stöðumat á framkvæmd NPA. Horft skal til almennrar framvindu þjónustunnar og hvernig gæði hennar verði sem best tryggð og hvort ástæða sé til umbóta.
- » Sé það mat samningsaðila að stöðumati loknu að aðstæður í lífi notanda hafi ekki breyst frá síðasta stöðumati skal gerður nýr einstaklingssamningur um NPA óski notandi þess.
- » Komi í ljós, við endurskoðun samnings, að stuðningsþörf notanda hafi aukist til muna og kalli á sérhæfðari og/eða meiri þjónustu en veitt hefur verið innan NPA samnings geta aðilar óska eftir að fram fari sérstakt mat á stuðningsþörf. Við matið skal m.a. skoða hvernig framtíðarþjónusta og lífsgæði notanda verði best tryggð.

Reglugerð um NPA

- » **Ákvæði til bráðabirgða.**
- » Sveitarfélag skal, eigi síðar en mánuði eftir gildistöku reglugerðar þessarar, senda notendum og umsýsluaðilum tilkynningu vegna endurnýjunar samninga vegna ársins 2019. Endurskoðunin þarf að eiga sér stað innan gildistíma samningsins.
- » Sé það mat samningsaðila að lokinni endurskoðun að stuðningsþörf notanda hafi ekki breyst frá síðustu samningsgerð skal gerður nýr einstaklingssamningur um NPA óski notandi þess. Allir notendur, starfandi aðstoðarfólk og aðstoðarverkstjórnendur skulu hafa sótt grunnnámskeið um NPA og framhalds og endurmenntunarnámskeið um NPA eftir því sem við á sbr. 13. gr. fyrir 31. desember 2019. Umsýsluaðili ber ábyrgð á því að fyrir liggi staðfest afrit um þátttöku og viðkomandi hafi lokið í slíkum námskeiðum.

Reglugerð um NPA

- » Kostnaðarhlutdeild ríkisins í heildarkostnaði vegna NPA samninga verður tekin til endurskoðunar innan þriggja ára frá gildistöku þessarar reglugerðar.
- » Sveitarfélög, hagsmunasamtök og velferðarráðuneytið skulu fyrir lok 2019 vinna tillögur til ráðherra um hvernig staðið verði að greiðslum vegna sérfræðikostnaðar vegna viðbótaþarfa þeirra sem fá NPA.
- » Reglugerð þessa skal endurskoða fyrir 31. desember 2022, að fenginn reynslu á innleiðingartímabili þjónustunnar.
- »

Samningsform

- » Umsýslusamningur vegna NPA
- » Samkomulag um vinnustundir
- » Einstaklingssamningur
- » Handbók um NPA
- » Siðareglur
- » Starfslýsingar
- » Námskeiðslýsingar
- » Áhættumat á vinnuaðstæðum
- » Skattaleg umgjörð NPA

